

Gesprek tussen de Oecumenische Vrouwensynode (OVS) en een delegatie van het moderamen van de Protestantse Kerk (PKN) op 7 december 2021

Begin december spraken vertegenwoordigers van de OVS en het moderamen van de PKN met elkaar via Zoom. In beeld kwamen bestuursleden van de OVS: ds. M. van de Bunt, ds. F. Klaver, ds. R. Onderstal (voorzitter), dr. E. Verheggen (secretaris) en namens het moderamen PKN: ds. M. Batenburg (preses), dr. R. de Reuver (scriba) en ds. S. Bloemert, functionaris veilige gemeente en coördinator Meldpunt SMPR (Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties).

Aanleiding: Veel seksisme in de kerk

In juni 2021 publiceerde het Nederlands Dagblad hun *onderzoek naar seksisme in de kerk*. Met als uitkomst hoge aantallen negatieve ervaringen van vrouwelijke ambtsdragers in de PKN. Scriba de Reuver gaf in Trouw een reactie. Daarop reageerde de OVS met een door velen ondertekende brief. Met als gevolg dit online overleg. Pas na maanden, waarvoor excuses van voorzitter Batenburg.

De OVS noemt het positief dat het moderamen de schrik over het rapport deelt en dit verwoordt op de website van de Protestantse Kerk. Als OVS zijn zij ook geschrokken van de manier waarop in Trouw is gereageerd. Daarbij werd seksisme mede in verband gebracht met het uitsluiten van vrouwen van kerkelijke ambten. Wat vervolgens werd gezegd over keuzevrijheid ten aanzien van de vrouw in het ambt, heeft pijn veroorzaakt, zowel bij mannen als bij vrouwen. Bij protestanten én bij leden van andere kerken. Vandaar deze brief.

Erkenning

Het moderamen beseft dat het pijn doet als je jezelf geroepen weet om een ambt te vervullen en dit niet door een gemeente erkend wordt, waardoor er sprake is van ongelijkheid. Dit besef is ook in de verklaring van het moderamen op de website van de Protestantse Kerk opgenomen. De Reuver benadrukt nog eens dat in de PKN principieel de ambten open staan voor alle mensen. De kerkorde maakt geen onderscheid tussen mannelijk of vrouwelijk.

Actie

Belangrijk is dat de schrik over het voorkomen van seksisme niet bij woorden blijft, maar leidt tot actie. Er kan materiaal ontwikkeld worden voor gesprek in gemeenten, daar waar vrouwen en mannen gelijkwaardigheid aan de orde willen stellen en het thema gender op de agenda zetten. Ook bij de opleiding en nascholing van predikanten zou er aandacht voor gender moeten zijn. En wellicht in trainingsvorm over omgaan met seksisme.

De Dienstenorganisatie is begonnen met onderzoek naar diversiteit als het gaat om de eigen organisatie en ter ondersteuning van gemeenten, gender en inclusiviteit kunnen daarbij betrokken worden.

Gender en seksisme

Gender is een breder thema dan seksisme. Het gaat om de culturele uitdrukking van de biologische verschillen. Seksisme, waarbij iemand bij een ander grenzen overgaat, is een kwade uitwas.

De OVS signaleert dat onder seksistische uitspraken of handelingen beelden zitten die met gender te maken hebben. Het is daarom goed het gesprek breder te voeren en niet alleen naar de uitwassen te kijken.

De OVS vraagt van de dienstenorganisatie meer aandacht voor het gender aspect bij het maken van beleid op alle terreinen van kerk-zijn.

De OVS vraagt hoe het staat met de aangekondigde Werkgroep Inclusiviteit en biedt uitdrukkelijk aan om input en expertise te leveren.

De OVS spreekt de wens uit dat de Protestantse kerk in haar communicatie onbekommerd positief uitgaat van en opkomt voor principiële gelijkwaardigheid van vrouwen.

Macht verdelen

En dan is er nog het begrip macht. Geen gemakkelijk thema, maar belangrijk als je het gesprek over seksisme wilt voeren en faciliteren. Hoe wordt in de PKN de macht verdeeld? Vrouwen zijn ondervertegenwoordigd in bestuurlijke functies in de Protestantse kerk. Hoe komt het dat mannen deze rollen gemakkelijker (kunnen) oppakken dan vrouwen? Spelen verwachtingen en manieren waarop leiderschap wordt ingevuld een rol? Hoe kunnen classes gestimuleerd worden om actief aandacht te geven aan de afvaardiging van vrouwen? Deze vragen leven ook bij het moderamen. Zij zouden graag meer diversiteit in bijvoorbeeld de synode zien. Immers: de kerk heeft met een aanpak waarbij vrouwen evenredig hun bijdrage kunnen leveren veel te winnen. In het geheel van de Dienstenorganisatie is de verhouding man-vrouw redelijk in evenwicht. Het zou goed zijn als dit ook zou gelden voor de ambtelijke vergaderingen.

Over de grens van de eigen kerk

Tenslotte doet de OVS een oproep aan het moderamen om zich meer bewust te zijn van de voorbeeldfunctie van de PKN in oecumenisch verband. In orthodox protestantse en evangelische kerken wordt het gesprek over gelijkwaardig leiderschap steeds meer gevoerd. Voor Katholieke vrouwen is het bemoedigend te ervaren dat het kán, vrouwen die op alle niveaus van de kerk gelijkwaardig kunnen en mogen participeren.

Het moderamen beaamt dat het een goede zaak is om, vanuit de verbinding met elkaar over kerkgrenzen heen, ruimte te scheppen voor vrouwen. In haar participatie en inbreng geeft ze hier ook invulling aan.